Колонтаєвська С. В.
викладач кафедри дошкільної освіти,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ВИХОВАННЯ ДОБРОЗИЧЛИВОГО СТАВЛЕННЯ ДО ОДНОЛІТКІВ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ МУЛЬТИПЛІКАЦІЙНИХ ФІЛЬМІВ

Реалії соціального життя в Україні вимагають нових підходів до виховання підростаючого покоління. Для гармонійного розвитку українського суспільства в майбутньому, важливо модернізувати умови й удосконалювати педагогічні технології виховання і утвердження загальнолюдських цінностей у стосунках людей. Вирішення окреслених завдань неможливе без виховання доброзичливого ставлення до однолітків у дітей старшого дошкільного віку. Вихованням доброзичливої особистості мають пронизуватися всі сторони навчально-виховної діяльності педагогів, починаючи з дошкільного навчального закладу – першої ланки в системі освіти.

Практично всі освітні програми для дітей дошкільного віку містять розділ, який спеціально присвячений вихованню моральних якостей особистості, хоча називатися предмет такого виховання може по-різному: «соціально-емоційне» виховання, або «моральне» виховання, або формування гуманного ставлення до інших людей і ін. Важливість цього завдання очевидна. Саме в дошкільному віці складаються основні етичні інстанції, оформляються і зміцнюються основи особистості і ставлення до інших людей. Разом з тим методи такого виховання далеко не настільки очевидні і представляють серйозну педагогічну проблему. [5, с. 45].

У вітчизняній педагогіці проблема виховання гуманних і, отже, доброзичливих відносин традиційно займала чільне місце. Аналіз поглядів

педагогів і мислителів Росії, М.В. Ломоносова, А.Н. Радищева, Л.Н. Толстого, К.Д. Ушинського та ін., дозволив виявити наявність у поглядах поняття «спрямованість особистості» як прояви доброзичливого ставлення дітей до оточуючих під впливом сформованих моральних почуттів. Доброзичливість – ставлення до людини, орієнтоване на сприяння її благу, на здійснення добра. Суб'єктивно доброзичливість проявляється в прихильності, симпатії, співчутті. З моральної точки зору доброзичливість є обов'язком людини, а стосовно всіх людей вимога доброзичливості визначається мораллю рівності людей і правом кожної людини на повагу.

Проблема виховання гуманних, доброзичливих відносин в групі дошкільнят стояла перед педагогами завжди. У більшості існуючих програм головним методом соціально-емоційного виховання є засвоєння моральних норм і правил поведінки. Більшість дітей вже з 3-4 років правильно оцінюють хороші і погані вчинки інших персонажів: вони прекрасно знають, що потрібно ділитися з іншими, поступатися і допомагати слабким, проте в реальному житті їх вчинки, як правило, далекі від усвідомлюваних правил поведінки. Крім того, доброзичливість і чуйність зовсім не зводяться до виконання певних правил поведінки. [2, с.107] .

Очевидно, що гуманне ставлення до інших засновано на здатності до співпереживання, до співчуття, яка проявляється в самих різних життєвих ситуаціях. Значить, потрібно виховувати не тільки уявлення про належну поведінку та комунікативні навички, а й, передусім моральні почуття, які дозволяють приймати і сприймати чужі труднощі і радості, як свої. [3 с. 76].

Неможливо уявити собі життя сучасної дитини без телевізора, мультфільмів, які є найулюбленішими та найпоширенішими елементами її довкілля, що за впливовістю на свідомість можуть в багатьох випадках позмагатися навіть із батьками та іншими значимими чинниками виховного впливу [1, с. 105]. Саме мультфільм став сьогодні для дитини одним із основних носіїв і трансляторів уявлень про світ, відносини між людьми і норми їхньої

поведінки. Вони стають темою для обговорення в групі однолітків, сюжетом гри і засобом залучення дитини до культури [4, с. 7].

За словами М. Сітцевої, «у буденній свідомості мультиплікації сприймаються як невід'ємний складник дитинства, засіб розважання та розвитку підростаючої особистості» [6].

Мультфільми є одним із засобів впливу на процес соціалізації особистості. Персонажі мультфільмів демонструють дитині різні способи взаємодії з навколишнім середовищем. Вони формують в неї первинні уявлення про добро і зло, поняття позитивної та негативної поведінки. Порівнюючи себе з улюбленими героями, дитина має можливість навчитися позитивно сприймати себе, справлятися зі своїми страхами і труднощами, шанобливо відноситися до інших. Події, що відбуваються в мультфільмі, дозволяють підвищувати обізнаність, розвивати мислення і уяву, формувати світогляд дитини. Таким чином, мультфільм - цей ефективний засіб виховання дитини [7].

Література:

1. Гавриш Н.В. Вплив мультфільмів на формування моральної свідомості у дітей // Н.В. Гавриш, Г.А. Клокова / Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка 2013. Ч. II. № 13 (272). С. 103 – 110.

2.Лебединський В.В. Порушення психічного розвитку у дітей.- М., 1985.

3. Смирнова, Є., Гударева О. Сучасні п'ятирічні діти: особливості гри і психічного розвитку.// Дошкільне виховання, 2011, №3, С.69-75.

4. Смирнова Е.О. Психолого-педагогическая експертиза мультфильмов для детей и подростков // Е.О. Смирнова, М.В. Соколова / Культурно историческая психология. 2014. Т. 10. № 4. С. 4 – 11.

5. Якобсон С.Г. Проблеми етичного розвитку дітей. М .: Наука 1984. - 892 с.

6. Sittseva M. The role of the cartoons in child's development in the conditions of information society URL: http://www.inforum. in.ua/conferences/12/2/12.

7. http://www.7ya.ru/